

STRATEGIA ROZWOJU SPORTU I WOLONTARIATU SPORTOWEGO DLA MRĄGOWA „SPORT ZMIENIA”

Spis treści

1. Wprowadzenie	2
2. Cele procesu zainicjowanego przez Urząd Miasta	3
3. Diagnoza - sport i aktywność ruchowa w Mrągowie	5
3.1. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport powszechny w Mrągowie	6
3.2. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport kwalifikowany w Mrągowie	9
3.3. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport jako szansy na rozwój turystyki w Mrągowie	11
4. Cele strategiczne dla Mrągowa	14
4.1. Najważniejsze cele, w dziedzinie sportu powszechnego	14
4.2. Najważniejsze cele w dziedzinie sportu kwalifikowanego	15
4.3. Najważniejsze cele w dziedzinie turystyki.	15
5. Działania w odniesieniu do wyznaczonych celów	15
5.1. Działania w dziedzinie sportu powszechnego	15
5.2. Działania w dziedzinie sportu kwalifikowanego	19
5.3. Działania z dziedziny turystyki	22
6. Hierarchizacja działań	24
6.1. Najważniejsze działania – sport powszechny	25
6.2. Najważniejsze działania – sport kwalifikowany	25
6.3. Najważniejsze działania – turystyka	26
6.4. Rekomendacje zespołu	26
6.5. Dalsze działania	27
7. Wprowadzanie strategii	29

1. Wprowadzenie

We współczesnym świecie coraz większą wagę przywiązuje się do zdrowego stylu życia, którego coraz ważniejszym elementem jest, obok właściwego odżywiania się i higieny, **aktywność fizyczna**. Ruch postrzegany jest jako jedna z najprostszych metod profilaktyki zdrowotnej, równowagi psychofizycznej i podnoszenia poziomu subiektywnego poczucia zadowolenia z życia. Znaczenie przypisywane powszechnej aktywności fizycznej jest szczególnie istotne w obliczu starzenia się społeczeństw europejskich, dominującego siedzącego trybu życia i otyłości będącej chorobą cywilizacyjną naszych czasów. Sport powszechny staje się dzięki temu elementem nowoczesnego myślenia **o zdrowiu publicznym**. Coraz powszechniej zwraca się uwagę na ekonomiczne korzyści ze sportu powszechnego: wylicza się m.in. wpływ, jaki na gospodarkę ma dłuższe życie w lepszym zdrowiu (dłuższe pozostawanie na rynku pracy, mniejsze koszty leczenia itp.). Rosnący „popyt” na aktywność fizyczną prowadzi też do rozwoju branży sportowej i turystycznej – powiększa się odsetek osób zatrudnionych w tym sektorze, wartość świadczonych przez branżę usług czy rynek produktów sportowych i turystycznych (ubioru, akcesoria). Rachunek satelitarny sportu przeprowadzony w Polsce w roku 2010 oszacował **kontrybucję „netto” branży sportowej do Produktu Krajowego Brutto na ok. 2,3%** - i jest to wartość rosnąca.

Coraz powszechniej dostrzega się też **społeczną funkcję sportu**, która została szczególnie doceniona w *Białej Księdze Sportu* przyjętej przez Unię Europejską w roku 2007. W nadchodzącym, nowym okresie programowania sport po raz pierwszy będzie miał swój osobny program oraz dedykowane na działania sportowe środki. Spośród społecznych pożytków ze sportu podkreśla się w szczególności zdolność sportu do wzmacniania więzi społecznych (spójności), umiejętności społecznych i kompetencji psychologicznych (wytrwałość, zdolność radzenia sobie z porażkami), wyjątkową łatwość pozyskiwania i utrzymywania wolontariatu oraz pożytki edukacyjne i kulturalne, wykorzystywane w znanych programach brytyjskich czy holenderskich.

Oznacza to, że coraz większą wagę przypisuje się do sportu powszechnego, czyli podstawy piramidy sportu. Jest to dla sportu kwalifikowanego tendencja korzystna, bowiem zwiększa pole rekrutacji i wzmacnia bazę zawodników. Sport powszechny jest również coraz bliższy turystyce: nie tylko dlatego, że turystyka ma często formę aktywnego wypoczynku, ale również dlatego, że turyści są coraz bardziej mobilni i coraz częściej poszukują „na miejscu” możliwości aktywności ruchowej (fizycznej). W opracowaniach z zakresu turystyki podkreśla się, że dawne „trzy S” (sun, sand, sea – czyli słońce, plaża, morze) zastępowane jest przez „trzy E” (education, excitement, entertainment - edukacja, ekscytacja, rozrywka).

Sport przestaje być utożsamiany z „kosztem” - inwestycją, z której zwrotem może być co najwyżej „duma narodowa”. Zaczyna się dostrzegać i cenić jego produktywność społeczną i ekonomiczną, a także atrakcyjność turystyczną.

Wszystkie wymienione czynniki pokazują, że także na poziomie planów i strategii gminnych potrzebna jest zmiana myślenia o sporcie, na rzecz postrzegania go jako zasobu rozwojowego.

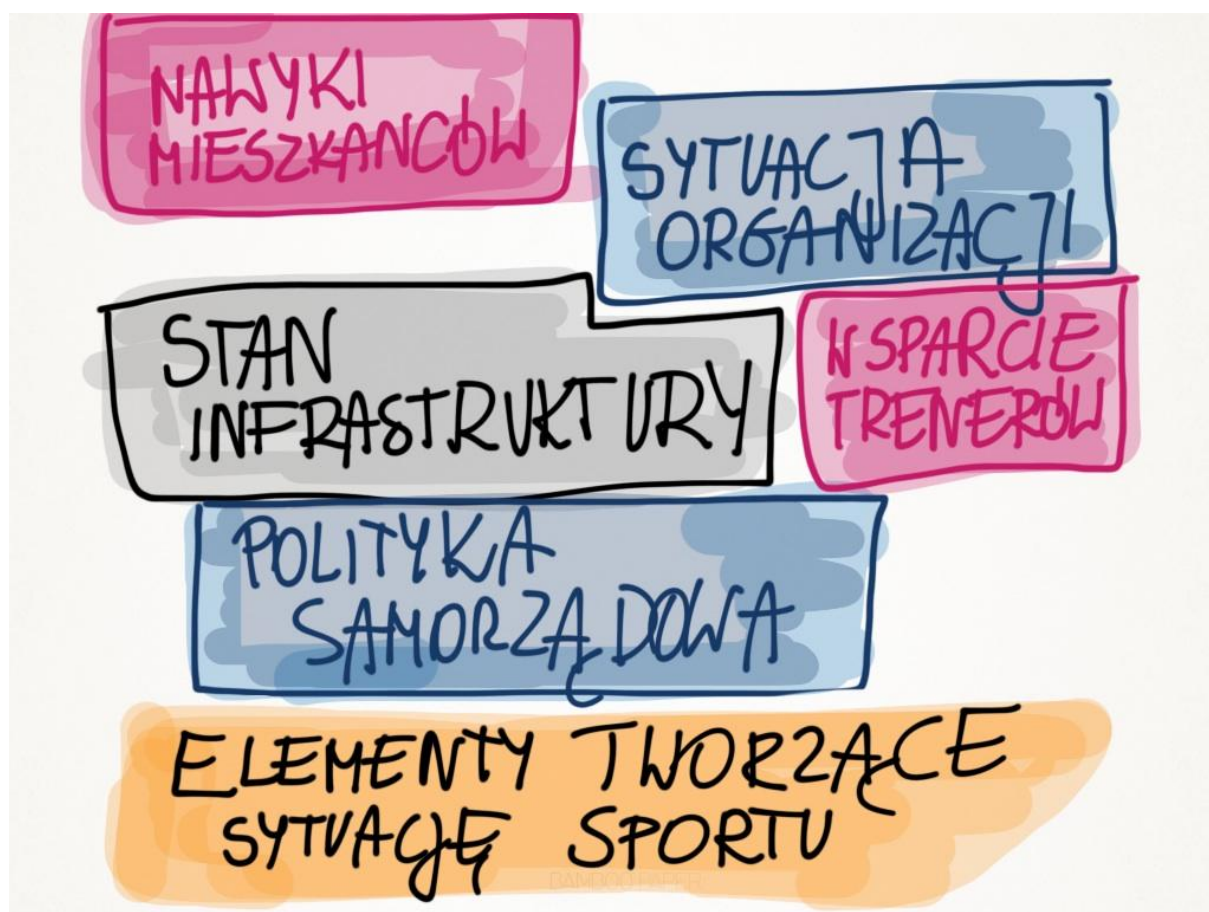
2. Cele procesu zainicjowanego przez Urząd Miasta

Pierwszym etapem procesu zmiany w obszarze sportu w Mrągowie było uświadomienie sobie jego znaczenia i wpływu na wiele sfer życia społecznego. Z perspektywy władz samorządowych na sport należy patrzeć, jako na obszar ściśle zintegrowany z turystyką, edukacją, zdrowiem, gospodarką, integracją społeczną, wzmacnianiem trzeciego sektora i promocją danej miejscowości. Wewnętrznie sport też składa się z powiązanych ze sobą, różnorodnych sfer i wynikających z nich działań: sportowych nawyków i doświadczeń mieszkańców, siły organizacji pozarządowych (klubów i organizacji sportowych), wsparcia dla trenerów i sportowców, dostępu do infrastruktury i sprzętu, polityki samorządowej, systemów szkoleniowych, współpracy międzynarodowej. Pokazuje to mnogość aktorów z wielu poziomów społecznej organizacji i wiele mechanizmów, które współtworzą sytuację sportu.

Rys. 1 Obszary oddziaływań sportu.

Rys. 2 Elementy tworzące sytuację sportu (lokalnie)

W odniesieniu do wyżej wymienionych trendów, siły oddziaływania sportu, lokalnych tradycji i naturalnych uwarunkowań samorząd Mrągora zdecydował się uczynić sport jednym z ważnych elementów rozwoju miasta. Praca władz Mrągora poczyniona w tym kierunku została zauważona w skali ogólnopolskiej m.in. poprzez przyznanie miastu tytułu „Aktywne miasto”.¹

Kolejnym etapem było przekonanie, że **realizacja wieloaspektowych i długofalowych działań, w obszarze o wielu powiązaniach wymaga stworzenia strategii**. W tym momencie Urząd Miasta rozpoczął działania w kierunku:

→ **stworzenia strategii wykorzystania sportowych zasobów Mrągora dla ekonomicznego i społecznego rozwoju miasta.**

1. ¹ Ogólnopolski konkurs, którego celem jest aktywizacja i promowaniem sportu w miastach. Główne kryteria oceny : Infrastruktura sportowa , programy społeczne ukierunkowane na rozwój sportu, ilość klubów i organizacji sportowych. Imprezy sportowe umożliwiające AKTYWNE uczestnictwo i promujące aktywność fizyczną. Działania promujące aktywność fizyczną i rozwój rekreacji ruchowej realizowane przez Urząd Miasta i partnerów.

W Mrągowie istnieje wiele instytucji, klubów, organizacji związanych ze sportem i turystyką. Jedynie wspólne zastanowienie się nad szansami i potrzebami miasta, z uwzględnieniem różnych doświadczeń, kompetencji i punktów widzenia, mogło zapewnić stworzenie realistycznej strategii. Dlatego w kwietniu 2012 r. władze miasta powołały Zespół Partycypacyjny, którego spotkania wyznaczały kolejne etapy prac nad *Strategią*.

Oprócz około 50 osobowego Zespołu Partycypacyjnego, do współpracy zaproszono również socjologów z Projektu Społecznego Uniwersytetu Warszawskiego² oraz Jakuba Kalinowskiego z Fundacji v4sport, którzy wraz z Zespołem Roboczym powołanym w ramach Urzędu Miasta³ pełnili funkcję koordynującą merytoryczne aspekty prac.

Niezwykle istotne dla całego procesu było zaangażowanie Mazurskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Sportowych, które wzięło na siebie część prac merytorycznych w tym prace badawcze – realizacja badań umożliwiła rozszerzenie partycypacyjności prac o perspektywę mieszkańców.

Proces projektowania zmian w obszarze sportu był w Mrągowie od początku rozumiany jako otwarty na mieszkańców, długotrwały, realizowany jako element rozwoju miasta, a nie tylko sfery sportu, transparentny, oparty na rzeczywistej sytuacji (realistyczny) i nastawiony na uczenie się i dobrze zaadresowane, konkretne działania. Zarządzanie takim procesem jest dużym wysiłkiem i kosztem, ale w Mrągowie zrozumiano, że tylko w ten sposób może być mowa o mądrej polityce, prowadzącej do pożądaných i odczuwalnych dla mieszkańców zmian.

3. Diagnoza - sport i aktywność ruchowa w Mrągowie

Logikę partycypacji zawsze należy opierać na diagnozie, która oprócz analizy istniejących dokumentów, powinna zawierać w sobie element pogłębionych badań prowadzonych wśród mieszkańców. W Mrągowie projektując diagnozę posłużono się stworzonym przez Projekt Społeczny Uniwersytetu Warszawskiego narzędziem do „Mapowania Przestrzeni Przyjaznej dla Ruchu”.

Dane potrzebne do opracowania diagnozy zostały zebrane przez pracowników Urzędu Miasta Mrągowo oraz przez wolontariuszy Mazurskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Sportowych. Wiosną 2012 roku młodzi ludzie, przeprowadzając wywiady i ankiety z mieszkańcami zgromadzili wiele istotnych ze względu na powstającą strategię rozwoju sportu informacji na temat mrągowskiej infrastruktury oraz zwyczajów i potrzeb mieszkańców miasta. Do

² Ze strony Uniwersytetu Warszawskiego i Projektu Społecznego 2012 uczestniczyli: dr hab. Anna Giza –Poleszczuk, prof. UW, Maria Szymborska, Maria Rogaczewska, Aleksandra Gołdys, Marcin Podziemski.

³ W skład Zespołu Roboczego weszli: Donata Kobylińska – Durka kierownik Referatu Strategii, Rozwoju, Promocji i IE, Irena Szkudaj – Kierownik Referatu Kultury, Edukacji, Sportu Zdrowia i Opieki Społecznej Anna Jakubowicz z Referatu Kultury, Edukacji, Sportu Zdrowia i Opieki Społecznej, Arkadiusz Mierkowski – animator sportowy boisk Orlik, prezes Mazurskiego Stowarzyszenia Inicjatyw Sportowych....

zobrazowania sytuacji sportu w Mrągowie przeprowadzono 134 wywiady z mieszkańcami (w tym 13 z przedstawicielami klubów i stowarzyszeń sportowych z terenu Mrągowa i 12 z zarządcami obiektów sportowych) oraz 361 ankiet.

Wyniki tej pracy zostały następnie przeanalizowane i pogłębione przez członków opracowującego strategię Zespołu Partycypacyjnego, pracowników Urzędu Miasta i socjologów z Projektu Społecznego Uniwersytetu Warszawskiego.

W celu uzyskania jak największej jasności przekazu autorzy *Strategii* zdecydowali się stworzyć dokument, który będzie zawierał jedynie najważniejsze wnioski i obserwacje z przeprowadzonej diagnozy. Wszystkie dane na podstawie, których opracowano *Strategię* zostały umieszczone w oddzielnym dokumencie *Diagnozy zasobów sportowych opracowanej na potrzeby Strategii rozwoju sportu i wolontariatu sportowego dla Mrągowa SPORT ZMIENIA*.

W celu **stworzenia strategii wykorzystania sportowych zasobów Mrągowa dla ekonomicznego i społecznego rozwoju miasta** Zespół Partycypacyjny wielokrotnie pracował w trzech grupach warsztatowych. Każdy z podzespołów rozpatrywał kwestię rozwoju sportu w mieście w odniesieniu do trzech związanych z aktywnością fizyczną sfer, odpowiednio sportu powszechnego, sportu kwalifikowanego i turystyki. Ze względu na przyjętą metodę pracy Zespołu wnioski zawarte w diagnozie zostały podzielone w podobny sposób.

W tym miejscu trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, że mieszkańcy traktują trzy ww. sfery jako system naczyń bardzo ściśle ze sobą połączonych. Zmiany w jednej z dziedzin przynoszą skutki także w pozostałych. **Dlatego jednym z najistotniejszych wniosków z procesu tworzenia strategii rozwoju sportu w Mrągowie jest postulat rozważania wszelkich planowanych w danej sferze działań, w odniesieniu do dwóch pozostałych.**

3.1. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport powszechny w Mrągowie

SPORT POWSZECHNY W MRĄGOWIE

Silne strony

→ Aktywni ludzie:

- 72,5 % badanych mieszkańców Mrągowa twierdzi, że rekreacyjnie uprawia sport, z czego połowa twierdzi, że uprawia sport kilka razy w tygodniu. To o blisko 30% więcej niż średnia krajowa (badania Eurobarometru z 2010 roku).
- 53% Mrągowian chciałoby spróbować jakiegoś nowego sportu, jest zainteresowana uczeniem się jakiejś dyscypliny. Zdecydowana większość z tych dyscyplin jest dostępna w Mrągowie.
- Mimo tego, że Mrągowianie deklarują, że ruszają się często, to tylko 8% uważa, że to wystarczająca ilość. **CHCIELIBY RUSZAĆ SIĘ WIĘCEJ** - i co jeszcze istotniejsze uważają,

że by tak się stało potrzebują zmiany swojego nastawienia. W odróżnieniu od większości Polaków nie tłumaczą się brakiem czasu czy pieniędzy. Zmiana nastawienia to pole do działań "miękkich" - promocji sportu, ciekawych i różnorodnych atrakcyjnych zajęć, widocznych i łatwo dostępnych - wtedy nastawienie może się zmienić.

- W mieszkańcach Mrągora tkwi duży potencjał do angażowania się w wolontariat. 44,7 % Mrągowian chciałoby włączyć się w działania na rzecz lokalnej społeczności, a dodatkowe 29 % odpowiedziało, że gdyby pojawiła się ciekawa inicjatywa wzięliby to pod uwagę i możliwe, że wzięliby w niej udział. Oznacza to, że 74 % mieszkańców miasta to potencjalni wolontariusze.
- W roku Mrągowo uzyskało tytuł „Aktywne Miasto” Ogólnopolski konkurs, którego celem jest aktywizacja i promowanie sportu w miastach. Główne kryteria oceny : Infrastruktura sportowa , programy społeczne ukierunkowane na rozwój sportu, ilość klubów i organizacji sportowych. Imprezy sportowe umożliwiające AKTYWNE uczestnictwo i promujące aktywność fizyczną. Działania promujące aktywność fizyczną i rozwój rekreacji ruchowej realizowane przez Urząd Miasta i partnerów
- Wskaźnik przedsiębiorczości (liczony jako liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym) mieszkańców Mrągora jest wysoki w stosunku do innych miast o podobnej wielkości w województwie i kształtuje się na poziomie 167,9.
- ➔ **Korzystne położenie geograficzne** – Mrągowo leży w sercu Mazur i jest otoczone urozmaiconym, sprzyjającym aktywności pięknym krajobrazem.
- ➔ **Wiele działających w dziedzinie sportu stowarzyszeń:**
 - 11 - czynnie upowszechnia i rozwija sport wśród dzieci i młodzieży, poprzez prowadzenie zajęć, treningów oraz poprzez udział we współzawodnictwie sportowym w różnych dyscyplinach,
 - 3 - zrzeszają w swoich szeregach głównie osoby dorosłe, uprawiające sport rekreacyjnie (Klub Biegacza, Klub Morsa, Mrągowskie Towarzystwo Wędkarskie),
 - 1 – zajmuje się organizacją imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu.
 - 1 – zajmuje się organizacją imprez, współpracą międzynarodową oraz wolontariatem sportowym.
- ➔ **Dużo infrastruktury sportowej w mieście** - połowa Mrągowian uprawia sport na miejskich obiektach.
- ➔ **Rozpoczęta współpraca z zagranicą** w ramach trzyletniego projektu „Sport for change” współfinansowanego z programu „Uczenie się przez całe życie” w ramach projektów partnerskich GRUNDTVIGA.
- ➔ **Szkoła mistrzostwa sportowego** - w żeglarstwie i kajakarstwie oraz 4 klasy sportowe – 2 siatkarskie, 2 z piłką ręczną.
- ➔ **Wiele przeznaczonych dla dzieci i młodzieży imprez sportowych w mieście.**

Słabe strony

→ **Komunikacja i zarządzanie:**

- Słaba współpraca między jednostkami samorządu terytorialnego oraz między zarządzającymi infrastrukturą sportową – blokująca m.in. przedłużenie promenady wokół Jeziora Czos i uruchomienie spływu kajakowego rzeką Dajny.
- Brak wspólnej wizji rozwoju turystyki w regionie.
- W mieście nie ma instytucji zajmującej się koordynacją i rozwojem sportu, część zadań aktualnie realizuje w Centrum Kultury i Turystyki.
- Informacje o sporcie nie docierają do mieszkańców i/lub nie przekonują ich do aktywności.
- Kluby są dosyć zamknięte, mają małą siłę przyciągania, niewystarczająco współpracują ze sobą i innymi instytucjami – istnieje bariera dla rozwoju, bo działacze nie mają siły, czasu, możliwości, by robić więcej.
- Brakuje ludzi do pracy w organizacjach sportowych- organizacje często są oparte na jednym człowieku.
- Działacze sportowi w niewielkim stopniu wykorzystują zasoby partnerów, np. policji, inspektoriatu sanitarnego etc.
- Sposób przyznawania środków na profilaktykę antyalkoholową „kapslowe” jest nieprzejrzysty.
- Brakuje systemu ewaluacji środków przyznawanych na sport.
- Infrastruktura publiczna jest w niskim stopniu skomercjalizowana (nie zarabia na siebie).
- Mieszkańcom brakuje promocji sportu, doradztwa i diagnostyki w tym zakresie.

→ **Jednowymiarowość oferty:**

- Ze środków na sport w znacząco większym stopniu korzystają chłopcy i mężczyźni.
- Niewiele jest zajęć adresowanych do osób dorosłych i starszych.
- Osoby starsze samo-wykluczają się ze sportu.
- Wiele działań jest jednorazowych, organizowanych „ad hoc”.
- Oferta stałych zajęć rekreacyjnych jest niewystarczająca.
- Brakuje oferty dla dzieci pozostających na wakacje w Mrągowie.

→ **Infrastruktura:**

- Ze względu na przyrodnicze walory miasta wydaje się, że w niewystarczającym stopniu korzysta się z przestrzeni na świeżym powietrzu (30 procent osób uprawia sport na świeżym powietrzu).
- Duża część infrastruktury jest zaniedbana i/lub niewykorzystana albo z powodu kosztów użytkowania (stadion Mrągowa), albo z powodu ograniczonych zasad dostępu/godzin otwarcia (sale sportowe w weekendy).

- W mieście brakuje oferty sportowej odpowiedniej w przypadku niepogody.
- Atrakcyjne punkty miasta, także infrastruktura sportowa jest słabo skomunikowana.
- Przy infrastrukturze często brakuje toalet lub małej gastronomii.
- Brakuje jasnego i zintegrowanego systemu rezerwacji obiektów sportowych.
- Infrastruktura sportowa rzadko jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych.
- ➔ **Lekcje wychowania fizycznego:**
- Część obowiązkowych zajęć sportowych dla chłopców i dziewcząt jest łączona.
- Brakuje możliwości wzięcia prysznica w szkole po lekcji wychowania fizycznego.

Szanse

- ➔ **Współpraca między organizacjami.**
- ➔ **Większe imprezy sportowe.**
- ➔ **Planowanie imprez sportowych między sąsiednimi miastami.**
- ➔ **Rozwój miasteczka country.**
- ➔ **Rozwój wolontariatu.**
- ➔ **Zmiana zasad programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i przyznawania środków na profilaktykę antyalkoholową.**
- ➔ **Planowane dofinansowania unijne na sport.**

Zagrożenia

- ➔ **Finansowe (złe gospodarowanie).**
- ➔ **Nie malejące lub rosnące koszty utrzymania infrastruktury sportowej.**
- ➔ **Limity dotyczące maksymalnego zadłużenia samorządów.**
- ➔ **Brak motywacji władz i mieszkańców do zmian.**
- ➔ **Wysokie bezrobocie, a w konsekwencji brak prywatnych środków na sport.**
- ➔ **Strategia będzie kolejnym pustym dokumentem.**
- ➔ **W każdym roku przybywa dzieci i młodzieży z nadwagą. Znacznym problemem wydają się być też coraz częste wady postawy i zmniejszająca się ogólna sprawność fizyczna dzieci i młodzieży.**
 - Dotychczas badania odnośnie otyłości wśród dzieci i młodzieży prowadzone były jedynie w Zespole Szkół nr 4 – ilość uczniów z problemami w klasach 1-6 to 19 osób na 429 uczniów (4,43 %), zaś w gimnazjum to 23 osoby na 311 uczniów (7,4%).

3.2. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport kwalifikowany w Mrągowie

SPORT KWALIFIKOWANY W MRĄGOWIE

Silne strony

- Władze Miasta przykładają dużą wagę do rozwijania infrastruktury sportowej poprzez budowę nowych obiektów.
- Jezioro Czos, znajdujące się w centrum Miasta, jest doskonałym miejscem do trenowania żeglarstwa.
- Absolwenci szkoły sportowej, olimpijczycy, mistrzowie pochodzący z Mrągowa są rozpoznawalni zarówno w Polsce, jak i za granicą.
- Na terenie Miasta działa wiele klubów sportowych.

Słabe strony

- **Promocja:**
 - Zdecentralizowana informacja nt. imprez sportowych organizowanych na terenie Miasta.
 - Nieumiejętne wykorzystanie mediów lokalnych i regionalnych do informowania o działalności sportowej.
 - Niewystarczające wykorzystanie sportowców pochodzących z Mrągowa do promocji miasta, w którym zdobywali pierwsze doświadczenia sportowe.
 - Nieumiejętne wykorzystanie imprez sportowych na terenie Miasta w procesie promocji sportu i aktywności fizycznej.
- **Finansowanie:**
 - Nowo powstającej jak i modernizowanej infrastrukturze sportowej nie towarzyszy wieloletni plan finansowy wskazujący na sposób jej finansowania.
 - Ok. 80% budżetu Miasta na sport przeznaczana jest na utrzymanie infrastruktury.
 - Organizacje sportu kwalifikowanego uzależnione są finansowo od dotacji z Miasta.
 - Niejasny, nieprzejrzysty proces przyznawania dotacji dla klubów sportowych.
 - Dotacje miejskie dla klubów sportowych nie są uzależnione od zrealizowania jasnych i akceptowalnych wskaźników jak np. liczby osób przyciągniętych do sportu w wyniku ich działalności.
 - Brak systemu ewaluacji skuteczności wydatkowania środków publicznych na sport kwalifikowany.
 - System przyznawania dotacji przez Miasto nie premiuje kooperacji pomiędzy klubami sportowymi, a prowadzi do konkurencji między nimi.
 - Drogi w utrzymaniu stadion, nie przynosi zysków i wykorzystywany jest przez ograniczoną liczbę osób, które mają do niego dostęp.
- **Kluby:**
 - Niskie kwalifikacje kadr zarządzających sportem z zakresu zarządzania przez projekty,

pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym prywatnych i publicznych) na działalność klubów, identyfikowania produktu sportowego.

- Kluby sportowe działające na terenie Mrągowa nie są otwarte na współpracę z innymi klubami i organizacjami. Postrzegają się nawzajem jako konkurencja np. w procesie pozyskiwania środków z Miasta na działalność.
- Ze środków publicznych dofinansowywane są w przeważającej mierze kluby, w których sport uprawiają mężczyźni.

3.3. Najważniejsze wnioski z diagnozy - sport jako szansy na rozwój turystyki w Mrągowie

SPORT JAKO SZANSA NA ROZWÓJ TURYSTYKI W MRĄGOWIE

Silne strony

- ➔ **Korzystne położenie geograficzne** – urozmaicony krajobraz:
 - Mazury; Jeziora Czoss, Juno; rzeki Krutynia, Dajna; Mazurski Park Krajobrazowy wraz z Puszcza Piską, Góra Czterech Wiatrów; niewielka odległość od zabytków – Wilczy Szaniec, Święta Lipka, zamek w Reszlu, pałac w Sorkwicach, Twierdza Boyen w Giżycku;
- ➔ **Rozpoznawalność Mrągowa, jako miasta wypoczynkowego i organizatora licznych festiwali – Festiwal Piknik Country, Festiwal Kultury Kresowej, Mazurska Noc Kabaretowa**
 - Tytuł „Aktywne Miasto”⁴
 - Jedno z 10 najlepszych miast wypoczynkowych na Mazurach według portalu www.mojemazury.pl
 - Według szacunków Lokalnej Organizacji Turystycznej w 2010 roku z noclegów w Mrągowie mogło skorzystać nawet 100 000 osób. (Według danych GUS 56 224.)
- ➔ **Liczne atrakcje przyrodnicze wokół miasta :**
 - Rezerваты leśne "Bukowo" i "Dębowo"; rezerwat faunistyczny "Piłaki"; rezerwat torfowiskowy "Gązwa"; Ferma Jeleniowatych w Kosewie Górnym, Zwierzęta Eulalii, Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie, Mini Zoo "Nasza Zagroda" w Polskiej Wsi, Szlak Krutyni .
- ➔ **Istniejąca infrastruktura sportowa i „zasoby” sportowe:**
 - ZOS „Baza”, Ekomarina, szlaki i ścieżki rowerowe, szlaki piesze, szlak Dajny, szlaki narciarskie, Góra 4 Wiatrów, tor dla rowerów górskich, Mrongoville, szkoła mistrzostwa sportowego;

⁴ Ogólnopolski konkurs, którego celem jest aktywizacja i promowanie sportu w miastach. Główne kryteria oceny : Infrastruktura sportowa , programy społeczne ukierunkowane na rozwój sportu, ilość klubów i organizacji sportowych. Imprezy sportowe umożliwiające AKTYWNE uczestnictwo i promujące aktywność fizyczną. Działania promujące aktywność fizyczną i rozwój rekreacji ruchowej realizowane przez Urząd Miasta i partnerów

- Położenie dalej od Szlaku Wielkich Jezior Mazurskich rozważane jako atut miasta.
- Lokalna Organizacja Turystyczna
- Mrągowo posiada kompletną stronę internetową dotyczącą atrakcji turystycznych www.it.mragowo.pl i infrastruktury sportowej w mieście. www.mragowo.pl zakładka „dla mieszkańców/ sport”.
- Partnerstwo dla szlaku Dajny
- Aktywna młodzież (patrz sport powszechny)
- Wolontariusze (j.w.)

Słabe strony

- Niedookreślony kierunek rozwoju turystyki Mrągowo (Kameralna miejscowość, czy festiwalowe miasto ?)
- Brak połączeń kolejowych i stosunkowo niewielka liczba połączeń autobusowych.
- Brak pomysłów na działania.
- Komunikacja:
 - Przedstawiciele różnych branż mało ze sobą współpracują.
 - Brak współpracy między klubami.
- Infrastruktura:
 - Brak infrastruktury dla grup zorganizowanych.
 - Niska jakość infrastruktury sportowej w obiektach hotelowych.
 - Brakuje sportowej oferty turystycznej na wysokim poziomie.
- Oferta:
 - Brak systemowych pakietów na określony czas pobytu (np. weekend), na niepogodę, poza sezonem, dla określonych grup docelowych, w tym dla zorganizowanych grup (biznesowe wyjazdy integracyjne itp.).
 - Brak oferty personalnego doradztwa, opieki sportowej dla turystów.
 - Brakuje oferty dla dzieci przyjeżdżających do Mrągowo na wakacje.
- Promocja:
 - Rozproszone kanały dotarcia z informacją i ofertą.
 - Strona internetowa www.it.mragowo.pl ma przestarzałą szatę graficzną.

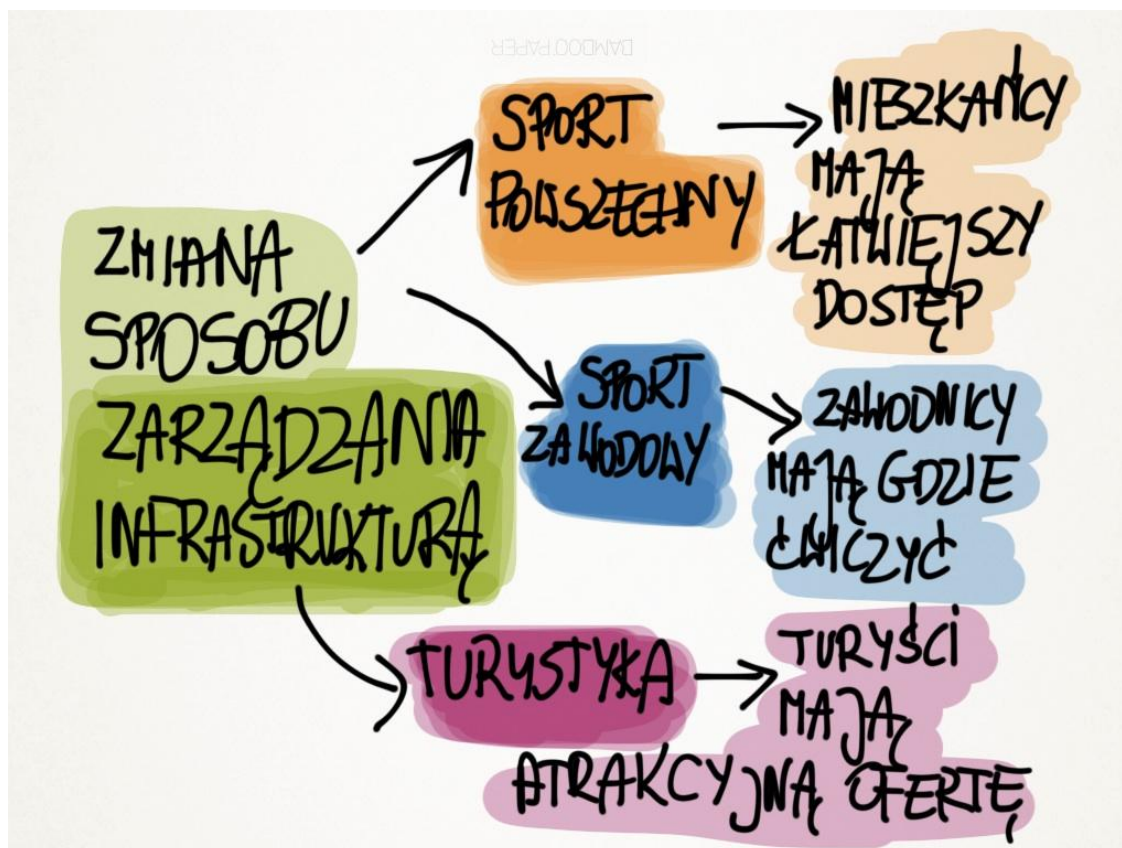
Zagrożenia

- Degradacja środowiska naturalnego
- Silna konkurencja ze strony sąsiednich miast
- Brak współpracy z sąsiednimi JST

Wszystkie trzy obszary są ze sobą powiązane i należy traktować je jako system. Dbanie o synergię między nimi wymaga:

- traktowania obiektów, organizacji i działań („eventów”) jako należących do jednego systemu (tutaj jest to miasto Mrągowo i jego okolice). Praca nad jednym obszarem będzie miała konsekwencje w pozostałych, nie można pracować nad nimi oddzielnie.
- skupienia na planowaniu i konsekwencji w realizacji zamierzonych działań
- dowartościowania promocji oferty sportowej (wśród mieszkańców i turystów).

Rys. 3 Wspólne dla wszystkich trzech obszarów wyzwania, przykład ZARZĄDZENIE INFRASTRUKTURĄ

Rys. 4 Wyzwania stojące przed sportem i turystyką. PRZYKŁAD KOMUNIKACJA

4. Cele strategiczne dla Mrągowa

Działania i inwestycje podejmowane w dziedzinie sportu zarówno przez władze samorządowe, jak i samych mieszkańców mogą znacząco przyczyniać się do osiągnięcia różnorodnych celów stawianych sobie przez dane miasto. Dotychczas prowadzona polityka Mrągowa, jego długoletnie tradycje sportowe, a także m.in. udział w kampanii „Aktywne miasto” oraz realizacja międzynarodowego projektu „Sport for Change”, pokazują, że sport jest ważnym czynnikiem w budowaniu tożsamości miasta, jego potencjału turystycznego i gospodarczego. Bezpośrednio przyczynia się też do poprawy jakości życia mieszkańców.

W toku prac Zespołu Partycypacyjnego mieszkańcy i urzędnicy miejscy na podstawie na bieżąco dokonywanej diagnozy i ww. wniosków oraz własnej znajomości miasta wyróżnili cele strategiczne, do osiągnięcia których powinno dążyć Mrągowo. **W związku z tym wszystkie planowane wydatki na sport zarówno powszechny, jak i kwalifikowany, a także koncepcje dotyczące rozwoju turystyki powinny być rozważane w odniesieniu do poniżej wymienionych celów strategicznych miasta.**

4.1. Najważniejsze cele, w dziedzinie sportu powszechnego

- Cel 1.** Poprawa zdrowia mieszkańców Mrągowa poprzez zwiększenie świadomości, aktywności oraz poprawienie kondycji we wszystkich grupach wiekowych i społecznych (ludzie chcą i lubią uprawiać sport i wiedzą, jakie daje korzyści).
- Cel 2.** Zapobieganie wykluczeniu i integracja społeczna poprzez sport oraz zmniejszenie patologii w mieście.

- Cel 3.** Wzmacnianie kapitału ludzkiego – podnoszenie kwalifikacji mieszkańców i kapitału społecznego - budowanie przestrzeni do współpracy mieszkańców.
- Cel 4.** Dążenie do efektywnego wykorzystania istniejącej i mającej ew. powstać infrastruktury.
- Cel 5.** Budowanie pozytywnej marki miasta poprzez sport.
- Cel 6.** Zmniejszanie bezrobocia poprzez sport.

4.2. Najważniejsze cele w dziedzinie sportu kwalifikowanego

Wymiar wewnętrzny

Cel nadrzędny

Zwiększenie liczby miejsc pracy w i wokół sektora sportu kwalifikowanego

- Cel 1.** Zwiększenie liczby osób aktywnych fizycznie mieszkających na terenie Mrągowa o (wskaźnik do wypracowania).
- Cel 2.** Zdywersyfikowanie źródeł przychodów organizacji sportowych działających na terenie Mrągowa.
- Cel 3.** Zintegrowanie społeczności lokalnej wokół sportu w Mrągowie.

Wymiar zewnętrzny

- Cel 1.** Zwiększenie rozpoznawalności Mrągowa w kraju i za granicą w celu zwiększenia przychodów z turystyki.

4.3. Najważniejsze cele w dziedzinie turystyki.

- Cel 1.** Zwiększenie udziału oferty sportowej (aktywnego wypoczynku) w produkcji turystycznym Mrągowa (10 pakietów do roku 2020).
- Cel 2.** Budowanie wizerunku Mrągowa jako miejsca dla ludzi aktywnych.

5. Działania w odniesieniu do wyznaczonych celów

W odniesieniu do opracowanej diagnozy Zespół Partycypacyjny wyróżnił działania w dziedzinie sportu, które powinny doprowadzić do realizacji wyżej wymienionych celów strategicznych.

5.1. Działania w dziedzinie sportu powszechnego

Cel 1. Poprawa zdrowia mieszkańców Mrągora poprzez zwiększenie świadomości, aktywności oraz poprawienie kondycji we wszystkich grupach wiekowych i społecznych (ludzie chcą i lubią uprawiać sport i wiedzą, jakie daje korzyści).

Działania:	Wykonawca:	Fundusze:
Stworzenie różnych pakietów ofert sportowych (oferty cykliczne i jednorazowe) dla matek poprzez dzieci czy całych rodzin, grup wiekowych, społecznych, itd. Promocja tych rozwiązań odpowiednia do odpowiednich grup osób.	Liderzy : CKiT, organizacje pozarządowe, Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : placówki oświatowe	Środki własne
Rozwój wolontariatu sportowego we wszystkich grupach wiekowych i społecznych (angażowanie zarówno osób wykwalifikowanych jak i nie wykwalifikowanych).	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, CKiT placówki oświatowe	Środki własne
Stworzenie zróżnicowanej i wielofunkcyjnej infrastruktury sportowej	Lider : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : organizacje sportowe, placówki oświatowe	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)
Diagnoza dostosowania i przystosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.	Lider : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : zarządcy obiektów, organizacje sportowe	Środki własne Środków zewnętrzne (UE i inne)
Wypracowanie systemu, formy współpracy pomiędzy JST w zakresie rozwiązań systemowych w obszarze sportu (np. promenada wokół J. Czos czy np. dojazdów do G4W).	Liderzy : Gmina Miasto Mrągowo, okoliczne jednostki samorządu terytorialnego Partnerzy : organizacje sportowe	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)

Cel 2. Zapobieganie wykluczeniu i integracja społeczna poprzez sport oraz zmniejszenie patologii w mieście.

Stworzenie zróżnicowanej oferty sportowej „Lato w mieście”, skierowanej głównie do dzieci i młodzieży	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, MOPS, Policja, pedagodzy szkolni, etc.	Środki własne, Fundusz RPA
---	---	----------------------------

Stworzenie oferty sportowej skierowanej do dziewcząt, w tym również zawierającej elementy profilaktyki	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, MOPS, Policja, pedagodzy szkolni, etc.	Środki własne, Fundusz RPA
Stworzenie oferty sportowej, uwzględniającej zajęcia międzypokoleniowe dążące do zwiększenia integracji mieszkańców, aktywizacji osób starszych i transferu wiedzy i doświadczenia od starszego do młodszego pokolenia.	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, MOPS, etc.	Środki własne, Fundusz RPA
Komercjalizacja oferty sportowej, która pozwoli na organizowanie większej ilości zajęć – partycypacja w kosztach zajęć (rodzice-organizacja sportowa, UM Mrągowo).	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, mieszkańcy Miasta	Środki własne
Zatrudnienie animatorów ulicznych na osiedlach, organizacja turniejów podwórkowych.	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, MOPS, Policja, pedagodzy szkolni, etc.	Środki własne, Fundusz RPA
Zmiana zasad przyznawania dotacji z Funduszu RPA – ukierunkowywanie zajęć według potrzeb	Liderzy : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : organizacje pozarządowe, MOPS, Policja, pedagodzy szkolni, etc.	Środki własne, Fundusz RPA
Regularna i zinstytucjonalizowana wymiana informacji pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programu współpracy.	Liderzy : Gmina Miasto Mrągowo, organizacje pozarządowe	Środki własne
Cel 3. Wzmacnianie kapitału ludzkiego – podnoszenie kwalifikacji mieszkańców i kapitału społecznego - budowanie przestrzeni do współpracy mieszkańców.		
Powołanie Rady Sportu	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Opracowanie systemu zarządzania sportem w mieście	Lider : Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Organizacja szkoleń dla przedstawicieli stowarzyszeń (sędziowskie czy instruktorskie)	Liderzy : organizacje pozarządowe	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)

Rozwój wolontariatu, który pozwoli poszerzyć ofertę organizacji sportowych, a jednocześnie będzie atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych, w sposób szczególny osób od niedawna pozostających na emeryturze.	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo, placówki oświatowe	Środki własne
Wizyty studyjne zarządców organizacji za granicą, które pozwolą mrągowskim działaczom zaciągnąć nowe wzory funkcjonowania klubów i stowarzyszeń oraz stworzą okazję do nawiązania długotrwałych relacji międzynarodowych.	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)
Współpraca między stowarzyszeniami poprzez imprezy wielodziedzinowe.	Liderzy : organizacje pozarządowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowo	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)
Wypromowanie powstałej strategii.	Liderzy : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : organizacje i instytucje realizujące zadania z zakresu kultury fizycznej	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)

Cel 4. Dążenie do efektywnego wykorzystania istniejącej i mającej ew. powstać infrastruktury.

Koordinacja wykorzystania miejskich sal gimnastycznych i obiektów sportowych	Liderzy : Gmina Miasto Mrągowo, zarządcy obiektów Partnerzy : organizacje sportowe, mieszkańcy Miasta	Środki własne
Usprawnienie dojazdu do obiektów sportowych – komunikacja miejska i ścieżki rowerowe	Lider : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : organizacje sportowe, MCIT, jst	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)
Rewitalizacja parków – z uwzględnieniem małej infrastruktury sportowej – typu przestrzeń do gry w klasy, szachy, bule etc. oraz wybiegami dla psów ,	Lider : Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy : organizacje sportowe, artyści	Środki własne Środki zewnętrzne (UE i inne)

Cel 5. Budowanie pozytywnej marki miasta poprzez sport.

Do opracowania w przyszłości

Cel 6. Zmniejszanie bezrobocia poprzez sport.

Do opracowania w przyszłości

5.2. Działania w dziedzinie sportu kwalifikowanego

WYMIAR WEWNĘTRZNY		
CEL NADRZĘDNY Zwiększenie liczby miejsc pracy w i wokół sektora sportu kwalifikowanego		
Cel 1. Zwiększenie liczby osób aktywnych fizycznie mieszkających na terenie Mrągowa o (wskaźnik).		
Działania / projekty	Organizacje / podmioty odpowiedzialne	Potencjalne źródła finansowania
Przeprowadzenie analizy potrzeb mieszkańców, opracowanie i wdrożenie zróżnicowanej oferty sportowej	Lider: Gmina Miasto Mrągowa, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Zapewnienie właściwej, bieżącej informacji o imprezach sportowych w mediach lokalnych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe, media i in.	Środki własne
Zaprojektowanie i wykonanie strony internetowej, na której zamieszczana byłaby bieżąca informacja nt. organizowanych w Mrągowie wydarzeń sportowych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne, sponsor i in.
Zidentyfikowanie kanałów dystrybucji informacji o imprezach sportowych tak aby docierała ona do różnorodnych grup społecznych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Lepsze wykorzystanie miejskich tablic informacyjnych do promowania wydarzeń sportowych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Podniesienie świadomości kadr odpowiedzialnych za organizację imprez sportowych w zakresie konieczności przygotowywania imprez towarzyszących wydarzeniom sportowym - szkolenia	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Podniesienie kwalifikacji kadr z zakresu opracowywania produktu sportowego	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.

Realizacja cyklicznych imprez sportowych wokół sportu kwalifikowanego angażujących różnorodne grupy społeczne	Organizacje sportowe	Środki własne, sponsorzy
Bieżąca weryfikacja skuteczności w wydatkowaniu środków publicznych na sport kwalifikowany	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Stworzenie Regionalnej Bazy sportów wodnych - Centralny Ośrodek Szkolenia Młodzieży	Lider : organizacje sportowe Partnerzy : jednostki samorządu terytorialnego	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Podnoszenie kwalifikacji kadr zatrudnionych w sporcie w zakresie zarządzania	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Powołanie Rady Sportu	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Cel 2. Zdywersyfikowane źródła przychodów organizacji sportowych działających na terenie Mrągowa		
Podnoszenie kwalifikacji kadr w sporcie z zakresu pozyskiwania środków na działalność sportową (środki publiczne, w tym UE i prywatne)	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Podnoszenie kwalifikacji kadr w sporcie z zakresu marketingu sportowego, w tym sponsoringu	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Podnoszenie świadomości kadr nt. korzyści płynących z realizacji projektów "partnerskich"	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Zapewnienie przejrzystości w aplikowaniu o i wydatkowaniu środków publicznych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne
Podnoszenie kwalifikacji administracji samorządowej z zakresu realizacji projektów w ramach Partnerstw Publiczno-Prywatnych	Podmiot specjalizujący się w danym obszarze	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Powołanie Rady Sportu	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe	Środki własne

Cel 3. Zintegrowanie społeczności lokalnej wokół sportu w Mrągowie

Przeprowadzenie warsztatów w zakresie wizerunku i budowy Partnerstwa lokalnego	Lider : organizacje sportowe Partnerzy : Gmina Miasto Mrągowa	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
--	--	---

WYMIAR ZEWNĘTRZNY

Cel 4. Zwiększenie rozpoznawalności Mrągowa w kraju i za granicą w celu zwiększenia przychodów z turystyki

Działania / projekty	Organizacje / podmioty odpowiedzialne	Potencjalne źródła finansowania
Organizacja meczów gwiazd	Lider: organizacje sportowe, Partnerzy: Gmina Miasto Mrągowa	Środki własne, dofinansowanie ze środków UE i in.
Wprowadzenie systemowych rozwiązań dotyczących współpracy ze sportowcami pochodzącymi z Mrągowa - Ambasadorzy Mrągowa	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe.	Środki własne
Stworzenie szeroko rozpoznawalnych produktów sportowych ściągających kibiców spoza Mrągowa	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe.	Środki własne, środki zewnętrzne.
Pozycjonowanie strony Mrągowa informującej o wydarzeniach sportowych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo, Partnerzy: organizacje sportowe.	Środki własne

5.3. Działania z dziedziny turystyki

Cel 1. Zwiększenie udziału oferty sportowej (aktywnego wypoczynku) w produkcji turystycznym Mrągowa (10 pakietów do roku 2020).

Działania:	Wykonawca:	Fundusze:
-------------------	-------------------	------------------

<p>Wybór spośród istniejących zasobów i infrastruktury oferty do stworzenia na początek. Wskazania grupy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Parki rekreacyjne o zróżnicowanym profilu (np. park ze sportami old schoolowymi, park z grami towarzyskimi w plenerze, park z ofertą gimnastyki itp.), oraz place zabaw; 2. Trasy rowerowe i inne atrakcje rowerowe (np. tor dla rowerów górskich) 3. Trasy/ścieżki piesze i do biegania 4. Trasy wodne, sporty wodne 5. Oferta narciarska 6. Oferta dla grup biznesowych (np. sporty motorowe, strzelnica myśliwska, park linowy, gry terenowe) 	<p>Lider: MCiT, LOT, Partnerzy: Gmina Miasto Mrągowo , podmioty branży turystycznej, sportowej.</p>	<p>Środki własne.</p>
<p>Koncepcyjne opracowanie oferty parków rekreacyjnych bazującej na istniejących elementach: wybór parków/terenów zielonych na parki rekreacyjne (park im. Słowackiego, park Sikorskiego, las na Prochowni, Źródełko Miłości, plaża miejska Grunwaldzka, Sołtysko, Góra 4 Wiatrów), zaproponowanie zestawu parków rekreacyjnych . Zadanie: wydobyć piękno z miasta</p>	<p>Lider: Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy: MCiT, LOT, podmioty branży turystycznej, sportowej , artyści. nadleśnictwo, mieszkańcy Mrągowo.</p>	<p>Środki własne, środki zewnętrzne.</p>
<p>Spięcie i koncepcyjne opracowanie tematycznych szlaków rowerowych</p>	<p>Lider:MCiT w ścisłej współpracy z LOT, Partner: Gmina Miasto Mrągowo .</p>	<p>Środki własne Środki zewnętrzne</p>
<p>Spięcie ścieżek rowerowo – pieszych w mieście. Rozważyć system „rower miejski”. Rozważyć system rower – kajak (skomunikowanie z różnymi miejscami w okolicy)</p>	<p>Lider: MCiT w ścisłej współpracy z LOT, Partner: Gmina Miasto Mrągowo, gminy sąsiadujące – projekt zintegrowany</p>	<p>Środki własne Środki zewnętrzne</p>
<p>Stworzenie szlaków kajakowych – zacząć od szlaku Dajny. Dwa działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa 2. Projekt atrakcji turystycznych 	<p>Lider: Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy: Porozumienie Gmin na szlaku Dajny, Województwo, Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych</p>	<p>Środki własne Gminy M. Mrągowo i gmin, środki zewnętrzne</p>
<p>Opracowanie koncepcji oferty dla turysty grupowego (szczególnie biznesowego), ze szczególnym uwzględnieniem Mrongoville</p>	<p>Lider: MCiT w ścisłej współpracy z LOT, partnerzy prywatni Partner: Gmina Miasto Mrągowo,</p>	<p>Środki własne , środki zewnętrzne, w tym prywatne</p>

Poszerzenie oferty pozasezonowej (szczególnie G4W)	Lider: Gmina Mrągowo i LOT, Partner: Gmina Miasto Mrągowo, partnerzy prywatni.	JST, inwestorzy prywatni
Poszerzenie żeglarskiej oferty komercyjnej dla turystów	Klub „Baza”, WOSzK	Środki własne gmin i powiatu, inwestorzy prywatni
Cel 2. Budowanie wizerunku Mrągowo jako miejsca dla ludzi aktywnych.		
Zbudowanie zrozumienia i zaangażowania mieszkańców: 1. „wyjść” do mieszkańców (organizować lokalne imprezy, np. święta ulicy, przychodzić z imprezą do nich); 2. Stworzyć przestrzeń dla oddolnych pomysłów i inicjatyw (np. konkursy) 3. Rozwinąć wolontariat, aktywnie wykorzystywać wolontariat jako „ambasadorów” miasta 4. Wykorzystać artystów do tworzenia unikalnych działań, ciekawego promowania aktywnego trybu życia	Wszyscy! Gmina Miasto Mrągowo, CKiT, organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, MDK, szkoły, przedszkola, SIS, UTW, księża, lokalni gestorzy bazy turystycznej, przedsiębiorcy	Środki własne, prywatni inwestorzy/sponsorzy
Zwiększenie troski o komunikację, promowanie wizerunku: 1. Częstsze, regularne spotkania między różnymi podmiotami odpowiedzialnymi za komunikację i promocję 2. Uzgodnienie strategii i platformy komunikacyjnej wspólnej dla wszystkich (uspójnienie komunikacji) 3. Zbieranie na bieżąco informacji o planowanych działaniach, żeby włączać ją do materiałów promocyjnych	Lider: Gmina Miasto Mrągowo Partnerzy: MCiT, LOT, media, podmioty opiniotwórcze, podmioty branży turystycznej, sportowej, artyści. nadleśnictwo, mieszkańcy Mrągowo.	Środki własne

6. Hierarchizacja działań

Na kolejnym etapie prac nad strategią wyżej wymienione działania zostały zhierarchizowane. W tym celu skorzystano ze skierowanej do członków Zespołu Partycypacyjnego ankiety internetowej specjalnie opracowanej w tym celu przez zespół Projektu Społecznego 2012.

Ankieta zawierała trzy listy działań z trzech obszarów - sportu powszechnego, kwalifikowanego i wpływu działań sportowych na rozwój turystyki w Mrągowie. Respondenci pamiętając o wnioskach z diagnozy mieli za zadanie zaznaczyć pięć działań z każdego obszaru ich zdaniem najważniejszych do podjęcia w 2013 r.

W ten sposób ustalono, najważniejsze działania z trzech obszarów, które powinien podjąć Urząd Miasta Mrągowo w 2013 r.

6.1. Najważniejsze działania – sport powszechny

Lp.	NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA – SPORT POWSZECHNY	% wskazań
1.	Powołanie Rady Sportu.	72,73%
2.	Po dokładnej analizie opracowanie systemu zarządzania sportem w mieście (ewentualne powołanie OSiR-u).	57,58%
3.	Skoordynowanie wykorzystania sal gimnastycznych i obiektów sportowych (np. sale nie są używane w weekendy). Wcześniej konieczna inwentaryzacja istniejących obiektów.	48,48%
4.	Szkolenia dla przedstawicieli stowarzyszeń- (nabywanie kompetencji w zakresie: zarządzania organizacją, pozyskiwania środków zewnętrznych, tworzenia partnerstw, opracowywania i realizacji projektów itp.)	45,45%
5.	Rewitalizacja parków – z uwzględnieniem małej infrastruktury sportowej – typu przestrzeń do gry w klasy, szachy, bule etc. oraz wybiegami dla psów , koncepcja opracowana we współpracy z organizacjami sportowymi i artystami.	30,30%

6.2. Najważniejsze działania – sport kwalifikowany

Lp.	NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA – SPORT KWALIFIKOWANY	% wskazań
1.	Bieżąca weryfikacja skuteczności w wydatkowaniu środków publicznych na sport kwalifikowany. Zapewnienie przejrzystości w aplikowaniu i wydatkowaniu środków publicznych.	72,73%
2.	Powołanie Rady Sportu.	57,58%
3.	Realizacja cyklicznych imprez sportowych wokół sportu kwalifikowanego angażujących różnorodne grupy społeczne.	51,52%
4.	Przeprowadzenie analizy potrzeb mieszkańców, opracowanie i wdrożenie zróżnicowanej oferty sportowej.	45,45%

5.	Podnoszenie kwalifikacji kadr w sporcie z zakresu pozyskiwania środków na działalność sportową (środki publiczne, w tym UE i prywatne) i z zakresu marketingu sportowego, w tym sponsoringu.	45,45%
6.	Zaprojektowanie i wykonanie strony internetowej, na której zamieszczana byłaby bieżąca informacja nt. organizowanych w Mrągowie wydarzeń sportowych. ⁵	36,36%

6.3. Najważniejsze działania – turystyka

Lp.	NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA - TURYSTYKA	% wskazań
1.	Koncepcyjne opracowanie oferty parków rekreacyjnych bazującej na istniejących elementach: wybór parków/terenów zielonych na parki rekreacyjne (park im. Słowackiego, park Sikorskiego, las na Prochowni, Źródło Miłości, plaża miejska Grunwaldzka, Sołtysko, Góra 4 Wiatrów), zaproponowanie zestawu parków rekreacyjnych o zróżnicowanym profilu (np. park ze sportami oldschoolowymi, park z grami towarzyskimi w plenerze, park z ofertą gimnastyki itp.), oraz place zabaw. Cel - wydobyć piękną miastą. Współpraca z ekspertami i artystami.	72,73%
2.	Spięcie i koncepcyjne opracowanie tematycznych szlaków rowerowych. Spięcie ścieżek rowerowo – pieszych w mieście. Trasy/ścieżki piesze i do biegania.	51,52%
3.	Poszerzenie oferty pozasezonowej (szczególnie G4W).	51,52%
4.	Trasy wodne, sporty wodne. Stworzenie szlaków kajakowych – zacząć od szlaku Dajny.	45,45%
5.	Poszerzenie oferty narciarskiej.	36,36%

6.4. Rekomendacje zespołu

Jednocześnie podczas spotkania Zespołu Partycypacyjnego 17 września 2012 r. wyznaczono działania, które powinny zostać wystosowane, jako rekomendacje Zespołu do tworzonego w czwartym kwartale 2012 roku *Rocznego Programu Współpracy Gminy Miasto Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku*

⁵ Wskazano sześć działań, ponieważ powołanie Rady Sportu pokrywa się z działaniem uznanym za priorytetowe w dziedzinie sportu powszechnego.

publicznego w 2013 r. Tym samym uznano wymienione działania za priorytetowe dla rozwoju sportu w mieście i możliwe do metodycznego wprowadzania już od początku 2013 roku.

Dlatego też internetowa ankieta skierowana do mieszkańców nie zawierała już propozycji tych działań.

Rekomendacje Zespołu do *Rocznego Programu Współpracy Gminy Miasto Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2013 r.:*

- Zajęcia dla osób niepełnosprawnych
- Zajęcia dla kobiet i dziewcząt
- Zajęcia dla osób starszych
- Lato w mieście (w tym zajęcia częściowo płatne, np. po 5 zł)
- Łączone zajęcia – pakiety rodzinne
- Promowanie otwierania imprez sportowych na społeczność
- Animatorzy uliczni – z korkowego
- Bony sportowe dla dzieci z pieniędzy z korkowego
- Organizacja cyklicznych interdyscyplinarnych promocyjnych imprez sportowych,
- Mikro granty na małe, lokalne akcje
- Dodatkowe punkty za wolontariat.
- Dodatkowe punkty za angażowanie artystów

6.5. Dalsze działania

Dopiero w następnej kolejności Miasto powinno skoncentrować się na realizacji poniższych działań.

Lp.	DZIAŁANIA Z DZIEDZINY SPORTU POWSZECHNEGO	% wskazań
1.	Poszukiwanie finansowania i budowa zróżnicowanej i wielofunkcyjnej infrastruktury - dominuje infrastruktura do gier zespołowych.	27,27%
2.	Wypracowanie systemu, formy współpracy pomiędzy Jednostkami Samorządu Terytorialnego – dotyczy infrastruktury np. promenada wokół J. Czos czy np. dojazdów do G4W.	27,27%
3.	Zmiana zasad programu współpracy z organizacjami pozarządowymi - regularna i zinstytucjonalizowana wymiana informacji, także o potrzebach między miastem i stowarzyszeniami.	24,24%
4.	Diagnoza dostosowania i przystosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych.	21,21%
5.	Ustalenie zasad wydawania funduszy „z korkowego” (np. przyznawanie bonów sportowych).	21,21%

6.	Rozwój wolontariatu - m.in. przygotowanie oferty wolontariatu przez organizacje; wymagania odnośnie wolontariatu przy wnioskach o dofinansowanie działań klubowych.	21,21%
7.	Współpraca między stowarzyszeniami poprzez imprezy wielodziedzinowe.	18,18%
8.	Wypromowanie powstałej strategii.	18,18%
9.	Kampanie społeczne przez dzieci do rodziców i przez rodziców do dzieci.	18,18%
10.	Wprowadzenie opłat za niektóre zajęcia, co pozwoli na zwiększenie oferty.	15,15%
11.	Szkolenia dla przedstawicieli stowarzyszeń – np. sędziowskie czy instruktorskie.	15,15%
12.	Wizyty studyjne zarządców organizacji za granicą, które pozwolą mrągowskim działaczom zaciągnąć nowe wzory funkcjonowania klubów i stowarzyszeń oraz stworzą okazję do nawiązania długotrwałych relacji międzynarodowych.	9,09%
13.	Dojazdy – komunikacja miejska i ścieżki rowerowe do obiektów sportowych.	6,06%
14.	Współpraca z lekarzami odnośnie profilaktyki zdrowotnej.	3,03%

Lp.	DZIAŁANIA Z DZIEDZINY SPORTU KWALIFIKOWANEGO	% wskazań
1.	Zapewnienie właściwej, bieżącej informacji o imprezach sportowych w mediach lokalnych.	33,33%
2.	Stworzenie szeroko rozpoznawalnych produktów sportowych ściągających kibiców spoza Mrągowa.	30,30%
3.	Refleksja nad ewentualnym utworzeniem dodatkowych klas sportowych w mieście.	24,24%
4.	Podnoszenie kwalifikacji kadr zatrudnionych w sporcie w zakresie zarządzania.	21,21%
5.	Lepsze wykorzystanie miejskich tablic informacyjnych do promowania wydarzeń sportowych.	12,12%
6.	Stworzenie Regionalnej Bazy sportów wodnych - Centralny Ośrodek Szkolenia Młodzieży.	12,12%
7.	Wprowadzenie systemowych rozwiązań dotyczących współpracy ze sportowcami pochodzącymi z Mrągowa - Ambasadorzy Mrągowa.	12,12%
8.	Podniesienie świadomości kadr odpowiedzialnych za organizację imprez sportowych w zakresie konieczności przygotowywania imprez towarzyszących wydarzeniom sportowym – szkolenia.	9,09%
9.	Podnoszenie kwalifikacji administracji samorządowej z zakresu realizacji priorytetów w ramach Partnerstw Publiczno-Prywatnych.	9,09%
10.	Podnoszenie świadomości kadr nt korzyści płynących z realizacji projektów "partnerskich".	6,06%
11.	Organizacja meczów gwiazd.	6,06%

12.	Pozycjonowanie strony Mrągora informującej o wydarzeniach sportowych.	6,06%
13.	Zidentyfikowanie kanałów dystrybucji informacji o imprezach sportowych tak, aby docierała ona do różnorodnych grup społecznych.	3,03%
14.	Podniesienie kwalifikacji kadr z zakresu opracowywania produktu sportowego.	3,03%
15.	Przeprowadzenie warsztatów w zakresie wizerunku i budowy Partnerstwa lokalnego.	3,03%

Lp.	DZIAŁANIA Z DZIEDZINY TURYSTYKI	% wskazań
1.	Oferta dla grup biznesowych (np. sporty motorowe, strzelnica myśliwska, park linowy, gry terenowe). Opracowanie koncepcji oferty dla turysty grupowego (szczególnie biznesowego), ze szczególnym uwzględnieniem Mrongoville.	33,33%
2.	Zbudowanie zrozumienia i zaangażowania mieszkańców - „wyjść” do mieszkańców (organizować lokalne imprezy, np. święta ulicy, przychodzić z imprezą do nich);	30,30%
3.	Powołanie Rady Sportu.	30,30%
4.	Zwiększenie troski o komunikację, promowanie wizerunku - Zbieranie na bieżąco informacji o planowanych działaniach, żeby włączać ją do materiałów promocyjnych;	21,21%
5.	Rozważyć system „rower miejski”. Rozważyć system rower – kajak (skomunikowanie z różnymi miejscami w okolicy).	21,21%
6.	Poszerzenie żeglarskiej oferty komercyjnej dla turystów.	18,18%
7.	Zbudowanie zrozumienia i zaangażowania mieszkańców - Stworzyć przestrzeń dla oddolnych pomysłów i inicjatyw (np. konkursy);	18,18%
8.	Zbudowanie zrozumienia i zaangażowania mieszkańców - Rozwinąć wolontariat, aktywnie wykorzystywać wolontariat jako „ambasadorów” miasta;	18,18%
9.	Zbudowanie zrozumienia i zaangażowania mieszkańców - Wykorzystać artystów do tworzenia unikalnych działań, ciekawego promowania aktywnego trybu życia;	15,15%
10.	Organizacja interdyscyplinarnych imprez promocyjnych ze szczególnym uwzględnieniem żeglarstwa.	15,15%
11.	Zwiększenie troski o komunikację, promowanie wizerunku - Częstsze, regularne spotkania między różnymi podmiotami odpowiedzialnymi za komunikację i promocję;	12,12%
12.	Zwiększenie troski o komunikację, promowanie wizerunku - Uzgodnienie strategii i platformy komunikacyjnej wspólnej dla wszystkich (uspójnienie komunikacji);	9,09%

7. Wprowadzanie strategii

Wypracowana wspólnie z mieszkańcami miasta *Strategia rozwoju sportu i wolontariatu sportowego dla Mrągowa* określa główne cele, do realizacji, których powinno dążyć Mrągowo poprzez realizację polityki sportowej. Celom zostały przypisane konkretne działania, które mają doprowadzić do ich osiągnięcia.

Podczas ponad pół roku prac Zespół przygotowujący *Strategię* dokonał olbrzymiej pracy zebrania danych i stworzenia dokumentu *Diagnozy zasobów sportowych Mrągowa* porządkując w ten sposób rozproszoną wcześniej wiedzę na temat sportu w mieście. Jednocześnie poprzez zaproszenie mieszkańców do współtworzenia *Strategii* Urząd Miasta stworzył okazję do poznania się i wymiany wiedzy między środowiskiem sportowym Mrągowa; było to bezcenne doświadczenie współpracy na rzecz realizacji dobra wspólnego.

Partycypacyjny model tworzenia dokumentów rozwojowych dla gminy jest procesem bardzo elastycznym. Wszystkie decyzje są wynikiem dyskusji bardzo różnych interesariuszy wchodzących w skład zespołu partycypacyjnego. Dlatego osiągnięte rezultaty i zakańczanie kolejnych etapów prac jest zależne od dynamiki pracy grupy.

Przedstawiony dokument do wprowadzenia w życie potrzebuje dalszych prac Urzędu Miasta związanych z ustaleniem harmonogramu i dokładnych wskaźników realizacji uznanych za priorytetowe działań.

Ponadto, podczas prac Zespołu Partycypacyjnego ustalono, że *Strategia rozwoju sportu i wolontariatu sportowego dla Mrągowa* będzie miała charakter „kroczący” – ang. on-going, co oznacza, że wprowadzanie zapisów z dokumentu ma być monitorowane, a sama *Strategia* i *Diagnoza* na bieżąco aktualizowane.

Jednym z gwarantów wprowadzenia postanowień *Strategii* mogłaby być powołana przez Burmistrza Miasta Rada ds. Sportu, za ustanowieniem której opowiedzieli się członkowie Zespołu Partycypacyjnego w ankiecie hierarchizującej działania. W zamyśle członków Zespołu mógłby to być organ wspierający Urząd Miasta w realizacji *Strategii*.